

Æble/PæreNYT

Nr. 17 // 18. juni 2019

Ferieafvikling 2019

Hanne Lindhard: uge 27, 28, 29

Lene Baarts: uge 28, 29, 30

Maya Bojesen: uge 29, 30, 31

INDHOLD:

FÆLLES	1
Skurv.....	1
Æblevikler	2
Æblevikler og feromonforvirring	3
Vanding.....	3
Binde toppe til	4

KONVENTIONELT	4
Delan WG/Delan Pro	4
Merpan	4
Signum	4
Vækstregulering	5
Clara Frijs - udtynding.....	5
Skurv.....	6
Meldug	6
Round-up	6

ØKOLOGI	7
Nye 5-årige øko. arealtilskud.	7
Sodplet	7
Meldug	8

FÆLLES

Skurv

- Vi regner primærsæsonen for skurv slut for i år og sporetællingerne på Årslev er nu afsluttet.
- Følgende forhold afgør, om der kan reduceres på sprøjtningerne: lokalitet, sort, smittetryk, dækning af infektionsperioder indtil nu.
- Før man reducerer på skurvsprøjtningerne, skal man være sikker på, at der ikke er sket infektion hidtil. Undersøg for skurv-pletter på forsiden og bagsiden af bladene.

Tabel med Ascospore Æble, Årslev :

13-03- 2019	15-03- 2019	18-03- 2019	20-03- 2019	22-03- 2019	25-03- 2019	03-04- 2019	05-04- 2019	29-04- 2019	06-05- 2019	10-05- 2019	20-05- 2019	27-05- 2019	04-06- 2019	12-06- 2019
2	0	28	0	0	57	46	0	472	994	472	42	0	7	2

Skurv på bladene ses som matte, mørke pletter.

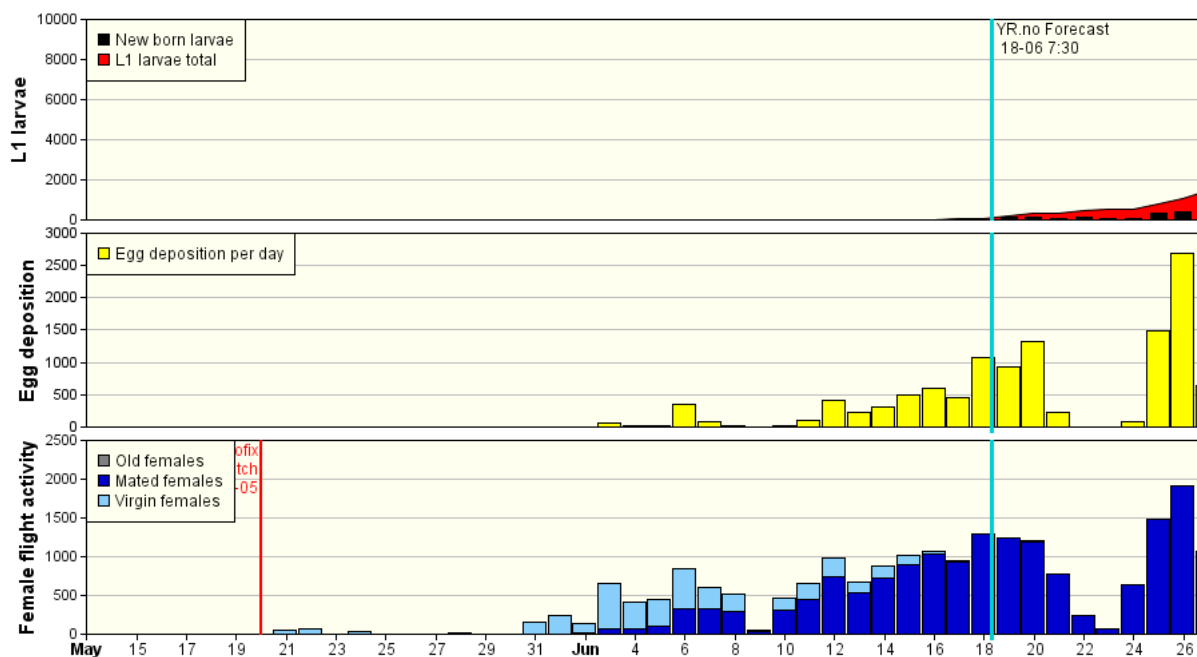
Skurv på frugt.

Æblevikler

- Husk at skifte feromonkapslerne når der er gået 4-5 uger siden de blev lagt i/skiftet sidst. Skift også limplader, hvis de har hængt længe og har fanget meget eller er støvet til.
- Hvornår behandling skal påbegyndes, afhænger af lokalitet, smittetryk og fangst i feromonfælder.
- **På tidlige lokaliteter med højt smittetryk fra sidste år/meget fangst i fælderne skal behandlinger påbegyndes nu, hvis man ikke allerede har været ude.**
- **På senere lokaliteter og hvor der kun er et lille smittetryk, sigtes ind med behandling fra sidst i denne uge, eller derefter.**
- Æblevikleren kan også gøre skade i pærer.
- Æblevikleren er helt afhængig af frugt for at kunne gennemføre sin livscyklus. Hvis der er beskeden frugtsætning, vil der være få frugter, som vikleren kan fordele sig på. Ved smittetryk/fangst gælder det altså om at få behandlet.
- Madex er førstevalg til bekæmpelse af æblevikler og bruges, når æggene klækker. Der bruges 50 ml/ha i hver behandling og der behandles ca. hver 7. dag i den periode hvor æggene klækker.
- Madex kan kombineres med konventionelle fungicider, insekticider og opløselige svovlprodukter. Madex kan ikke blandes med midler der indeholder kobber eller midler med lave- eller høje pH-værdier, som f.eks. sæbe. pH i opløsningen bør være mellem pH 6-8. Madex må ikke blandes med pH-sænkende produkter.
- Kraftig regn, når æggene klækker, mindsker larvernes succesrate. Derfor må vejrudsigten indgå i vurderingen af behov/tidspunkt for behandling.

Se varsling på næste side:

RIMpro-Cydia location Aarslev Imetos M70 - 2019

Æblevikler på Årslev. Begyndende klækning ca 19. juni. På tidligere lokaliteter simulerer programmet mere klækning på nuværende tidspunkt. Det eksakte tidspunkt for behandling afhænger af lokalitet og smittetryk og fangst i feromonfælder.

Æblevikler og feromonforvirring

Selvom der er hængt feromonforvirring op, kan der også være behov for sprøjtning. Vurderingen beror dels på smittetrykket fra 2018, dels på fangst i feromonfælder nu.

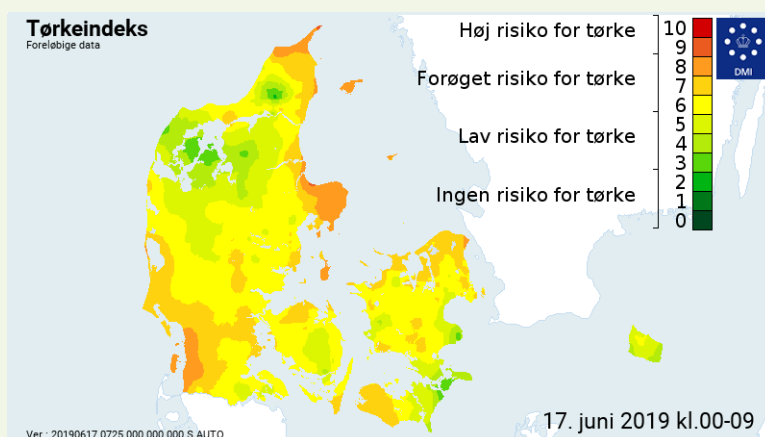
Tabellen viser, hvornår der er behov for supplerende sprøjtning mod æblevikler, når der samtidig er anvendt feromonforvirring. Kilde: Marc Trapman.

Skade året før	Risiko-klasse	
Mindre end 0,5 %	A	- De fleste plantager er i denne risikoklasse - I princippet er yderligere behandling unødvendigt - Kontrollér med feromonfælder - Skadetærskel: totalt 10 æbleviklere
Mellem 0,5-1%	B	Sprøjtning på toppe i RIMpro
Mere end 1%	C	- Sprøjt hele tidsperioden hvor æg klækker - Udarbejd en strategi i samråd med konsulent

Vanding

- Nogle steder er der kommet meget regn de seneste dage, men på andre lokaliteter, er der stadig vandunderskud.
- Vandbehovet er omkring 1-2 liter pr træ pr dag. Den eksakte mængde afhænger blandt andet af vejret, jordtype, sort, frugtsætning og af væksthiveauet i træerne.
- I nyplantede træer og træer plantet sidste år skal væksten holdes i gang. Watermarks må ikke overstige 10-20 kPa.
- I Clara Frijs og andre småfaldne sorter med god sætning/lavt væksthiveau bør Watermarks

ikke komme over 20 kPa. Bliver værdien højere skal der vandes mere for at være sikker på at få en god frugtkvalitet.

Binde toppe til

Husk at binde toppe til i unge træer. Hvis toppen bøjer ned, vil topskuddet dels vokse mindre, dels vil der ske brydning og vækst fra sideknopper.

KONVENTIONELT

Delan WG/Delan Pro

Der har været rejst spørgsmål om, hvad intervallet skal være, hvis man bruger skifter mellem Delan WG og Delan Pro. Der er 10 dages interval for Delan WG og 8 dage for Delan Pro. Hvad er intervallet, hvis man kombinerer sprøjtninger med de 2 midler? Vi har fået svar fra Miljøstyrelsen, som er helt klar på, at etiketten for et produkt skal følges og hvis man anvender begge midler, bør det mest restriktive interval anvendes dvs. 10 dage.

Merpan

Til trods for, at der er gjort opmærksom på, at Merpan 80 WG er eneste mulighed, som kernefrugtavlerne har for at bekæmpe den irreversible sygdom frugttrækræft, har Miljøstyrelsen mundtligt meddelt, at der ikke kan gives dispensation til Merpan i 2019. Vi afventer det skriftlige afslag.

Den primære årsag til afslaget er, at der er mistanke om, at to metabolitter (nedbrydningsstoffer) fra aktivstoffet captan er mistænkt for, at kunne udvaskes til grundvandet. Der har, efter det oplyste, ikke tidligere været analyseret for disse to metabolitter i grundvandet, men de vil fra efteråret 2019 indgå i analysepakken.

Signum

Miljøstyrelsen har forlænget godkendelsen på flere midler:

Signum WG (19-151) - ny udløbsdato 31-01-2020

MaisTer (18-442) - ny udløbsdato 31-07-2020

LFS Foramsulfuron+Iodosulfuron+Isoxadifen (318-93) - ny udløbsdato 31-07-2020

Husk at dato for udløb af godkendelsen ikke betyder, at midlet bliver ulovligt efter denne dato. Normalt vil midlet blive godkendt igen. Skulle det ske, at godkendelsen ophører af den ene eller anden årsag, bliver det forbudt at anvende eller besidde midlet senest 18 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Vækstregulering

- På lokaliteter, hvor der kommet meget regn de seneste dage, kan der være behov for vækstregulering i parceller med lille frugtsætning/god vækst.
- Luk for vandet, hvis der vandes. Det er første trin til væksthæmning.
- Rodbeskæring er aktuelt for at hæmme skudtilvæksten. Mindre skudtilvækst stimulerer blomsterknopdannelsen til 2020, giver bedre lystilgang i træet (farve til frugterne), letter beskæringsarbejdet og giver færre nye blade, som er modtagelige for skurv og meldug.
 - I de **storfrugtede sorter** er det en fordel at rodbeskære for på den måde at hæmme frugtstørrelsen.
 - Nogle steder/sorter er træerne begyndt at afslutte væksten for i år. Der er risiko for at disse starter med at vokse igen (genvækst). Rodbeskæring vil **forebygge genvækst**.
 - I bl.a. Clara Frijs med lavt/moderat væksthiveau og lille sætning, hvor der vil blive dannet alt for mange blomsterknopper til 2020, vil lidt genvækst i år ikke have nogen negativ betydning, så her skal **ikke** rodbeskæres.
- Regalis/Kudos
 - Er særlig aktuelt i **småfaldne sorter**, hvor der sidder mange frugter i toppen af træerne, men kun få frugter på bundgrenene. Hvis det kun er i den nederste del af træerne, at tilvæksten skal hæmmes, kan man i så fald eventuelt nøjes med at bruge Regalis/Kudos i den nederste del.
 - Hvis man ikke har behandlet før i år, kan man alligevel godt behandle nu med 0,5-0,75 kg/ha. En behandling nu kan ikke "krympe" skuddene, blot hæmme den videre skudtilvækst. Der vil med andre ord bare ske det, at man ikke får så stort udbytte af behandlingen sammenlignet med hvis der var sprøjtet tidligere.

Clara Frijs - udtynding

- På tidlige lokaliteter, hvor der ikke er udtyndet kemisk, kan behovet for håndudtynding nu vurderes i Clara Frijs. Vent til junifaldet er afsluttet. Hvis der er brugt Cerone/Pomoxon skal man vente til virkningen har nået at slå helt igennem. Vent især hvis der er behandlet sent i forhold til frugtstørrelse.
- Jo tidligere man går i gang med håndudtyndingen i Clara Frijs, jo mere gavn får man af udtyndingen i form af brix (smag) og frugtstørrelse. Dog skal det helst være tydeligt, hvilke frugter der er størst og bedst inden man begynder at udtynde.
- Når det skal vurderes hvor og hvornår håndudtyndingen skal starte, er det en god idé at skære nogle frugter igennem og se på kernerne. Tag frugter af alle størrelser.
- Som tommelfingerregel kan man gå ud fra, at træer i fuld bæring og med almindeligt væksthiveau, kan bære en frugt pr. cm der er imellem træerne. Det vil sige, at hvor Clara Frijs står med 100 cm (1 meter) mellem træerne, kan hvert træ bære ca. 100 frugter.
- Hvor meget et træ helt præcist kan bære afhænger også af træets kondition: Et kraftigt træ eller gren kan bære mere frugt end et svagt træ/gren. Hvis frugterne er ujævnt fordelt i træet eller på en gren, kan man - der hvor der er frugt på - lade dem hænge lidt tættere. De steder i træet, hvor der ikke er frugt på, vil nemlig producere tilstrækkeligt til at der alligevel opnås en god størrelse.
- Frugter på nedhængende grene vil ofte have svært ved at nå en god frugtstørrelse. Hvis der ikke er udtyndet kemisk, hvor effekten skal afventes, kan nedhængende grene med alt for meget frugt nu klippes op til det antal klynger, som grenen kan bære igennem.
- Fjern dernæst de mindste frugter (tit yderst i spidsen af nedhængende grene) og dem som sidder i skyggen på undersiden af grenene. Fjern så vidt muligt kun frugter - blade og vækstpunkter må ikke fjernes.

Skurv

- Før man reducerer på skurvsprøjtningerne, skal man tjekke for skurv.

Synlige infektioner

- I tilfælde af at der er konstateret skurv, er strategien at sprøjte forebyggende resten af sæsonen med Delan. Dette vil ikke dræbe etablerede infektioner, men forhindre at de nye sporer fra de etablerede infektioner kan inficere. I tilfælde af at der er konstateret skurv, skal der sørges for dækning, når der er udsigt til infektionsfare af skurv på bladene. Så længe der kommer nye blade til dvs. indtil skudvæksten afsluttes, vil dette svare til behandlingsstrategien i primærsæsonen. Når væksten er afsluttet, vil en behandling vare længere tid.
- Af hensyn til rovmiderne bør brugen af mancozeb-midlerne begrænses. Desuden er sideeffekten mod Gloeosporium af disse midler for dårlig.
- Vær obs på smitte fra grenskurv (primært et problem i pærer): De vil kunne smitte resten af sæsonen.

Hvis der ikke findes skurv

- Kan sprøjtning reduceres til et interval på 10-15 dage. Brug 0,4-0,5 kg/ha Delan. Ved udsigt til store mængder nedbør/lange perioder med bladfugtighed skal behandlingen times således, at den sker forud for nedbøren. Når varslingen følges i RIMpro vil dette være, når der er udsigt til mere end moderat infektionsfare af skurv på frugten. Doseringen bør da ikke være lavere end 0,5 kg/ha.
- I sorter som plukkes sent og som er modtagelige for skurv (Jonagold, Bellida m.fl.) er det særdeles vigtigt med disse skurvsprøjtninger i løbet af sommeren da der opnås sideeffekt på andre svampesygdomme end skurv f.eks. sodplet og flueplet.

Meldug

Nogle steder/sorter er skuddene så småt ved at afslutte væksten og danne endeknop.

Så er det ekstra vigtigt at holde skudspidserne og de nye endeknopper beskyttet mod meldug. Med den nye godkendelse må Candit kun bruges 1 gang pr sæson. Bruges Candit nu bliver skudspidserne godt beskyttet mod infektioner. Alternativt må bruges svovl flere gange (2-3 kg/ha).

Normalt ses meldug ikke i pærer, så brug kun Candit i pærer, hvis der er erfaring for at meldug er et problem der.

Round-up

Husk at bekæmpelse med glyfosat-midler ikke bør ske, når saftstrømmen vender. Hvis grønne plantedele rammes, når saftstrømmen er vendt, vil middel som optages, kunne føre til alvorlige skader. Tommelfingerreglen siger, at Round-up kan bruges frem til Skt. Hans.

Rodskud. Hvis der er mange rodskud, skal der ikke bruges mindre end 1,5 l/ha Round-up. Forvent ikke at Round-up kan tage de flerårige rodskud - de må fjernes manuelt.

ØKOLOGI

Nye 5-årige økologiske arealtilskud.

Hvis dine økologiske arealtilskud udløber pr. 1/9 i år, så kan du forny dem nu. HortiAdvice kan hjælpe. Kontakt:

Paw Helms, Konsulent Produktionsplanlægning, teknik og økologi

Telefon: +45 8740 6603; Mobil: +45 2025 6494

Mail: pahe@hortiadvic.dk

Eller

Richard de Visser, Konsulent Grønsager på friland og økologi

Telefon: +45 8740 6610; Mobil: +45 3053 8716

Mail: rdv@hortiadvic.dk

Sodplet

Armcarb (kalium hydrogen carbonat) er godkendt til bekæmpelse af æbleskurv og sodplet. Ved behandling opnås sideeffekt på meldug.

Der var spiring af sporer fra sodplet på Årslev den 13. juni. Se print af aktuel sodplet infektion fra Årslev.

Der er risiko for infektioner af sodplet fra nu af, hvor der er lange fugtige perioder og hvor frugten er våd i én til flere dage. Det er typisk de samme perioder, hvor der er risiko for skurvinfektioner på frugten. Bland gerne Armcarb med svovl. Men undgå at blande Armcarb med diverse bladgødskninger, idet nogle blandinger kan give svidninger.

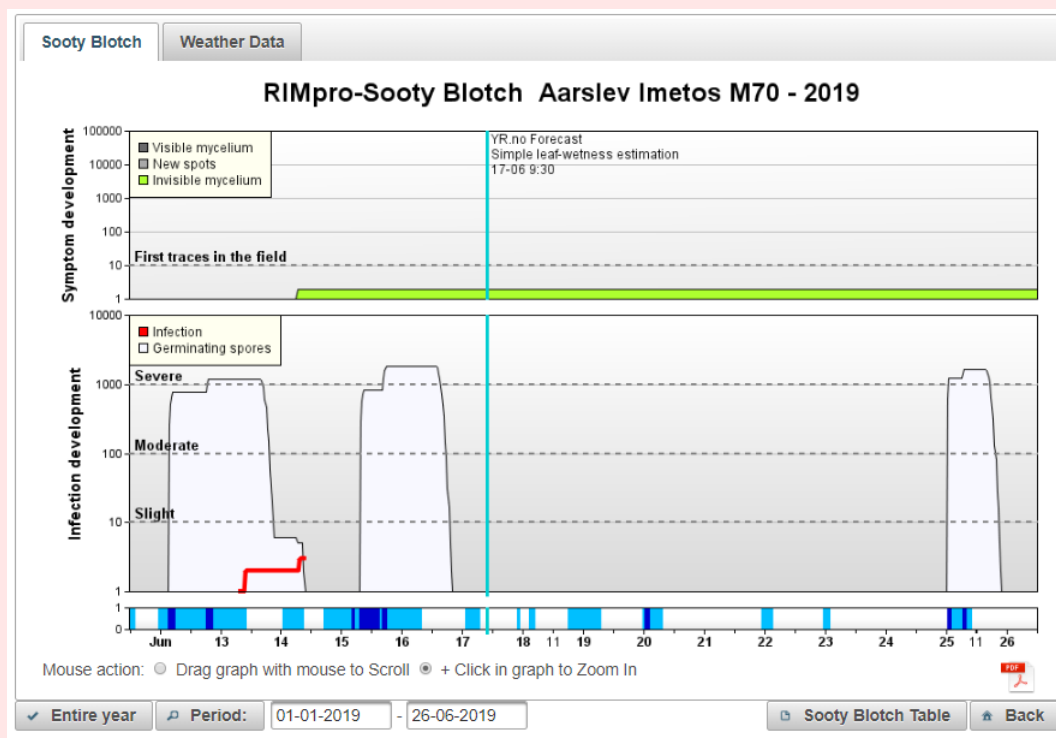
Der er sideeffekt af Natron på sodplet.

Sodpletangreb forekommer ofte, hvis plantagen har haft angreb tidligere. Sodplet angriber i de samme plantager år efter år, hvor andre plantager har mindre problemer.

Infektioner udvikles gennem hele sæsonen. Angreb når ikke at blive tydeligt på tidligere sorter. Angreb ses normalt på sorter fra Elstar og senere. Angreb ses tydeligst på lyse frugter.

Sodplet varsling fra RIMpro.

Der er lokalt varsel om angreb af sodplet i den kommende tid.

Meldug

Nogle steder/sorter er træerne begyndt at afslutte væksten for i år. Så er det ekstra vigtigt at holde skudspidserne og de nye endeknopper beskyttet mod meldug.

Frigivelse af sporer sker om dagen når det er tørt og varmt (temperaturen skal være over 15 °C).

Sporerne spirer om natten når der er høj luftfugtighed.

Regn ødelægger spore-strukturerne.

Ved bekæmpelse af skurv med en blanding af 4 kg svovl og 5 kg bagepulver (Armicarb) er der god sidevirkning på meldug.

Svovlen beskytter mod infektioner og bagepulver reducerer mængden af sporer, der udslynges fra allerede etablerede infektioner.

Hvis denne blanding køres ud sen aften, om natten eller tidlig morgen viser erfaringer, at det ikke giver bladsvidninger.

Dog ser det ud til, **at hvis der bruges 5 kg Natron mod skurv, at sorten Santana får bladsvidninger.**

Maya Bojesen

Tlf. 21 71 77 57

myb@hortiadvic.dk

Hanne Lindhard Pedersen

Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47

hlp@hortiadvic.dk

Lene Baarts

Tlf: 40 45 99 98

lba@hortiadvic.dk